

Hvordan redusere sosial ulikhet i helse?

v/ Øyvind Giæver, Sosial- og helsedirektoratet

helse

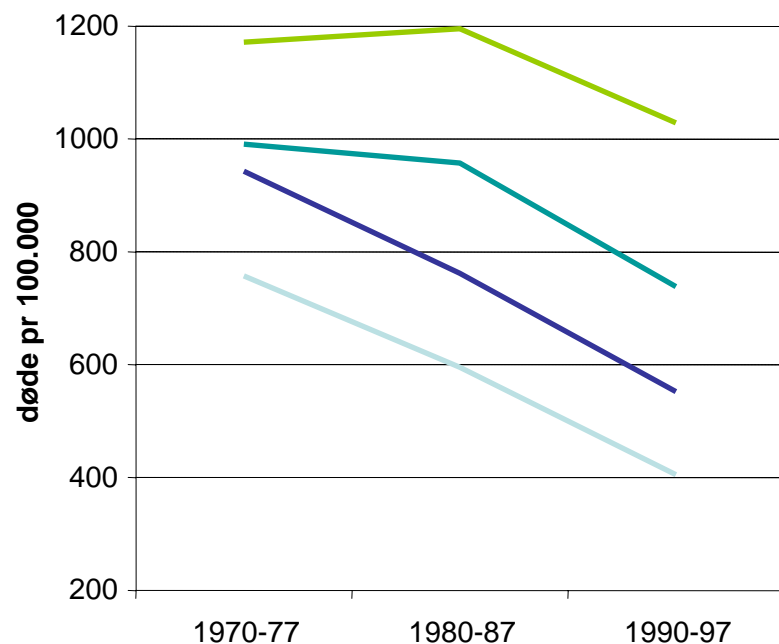
socioøkonomisk status

Hva mener vi med sosial ulikhet i helse?

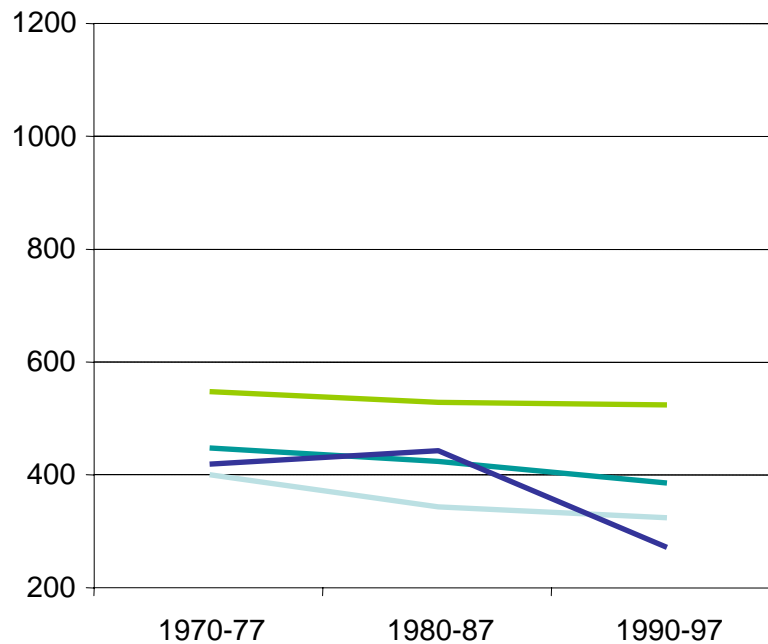
- Sammenhenger mellom sosioøkonomisk status og helse
- Mål på sosioøkonomisk status: utdanning, yrke, inntekt
- Mål på helse: dødelighet, forventet levealder, sykkelighet, selvopplevd helse, livsstil, trygdeytelser

Dødelighet etter utdanning. Aldersjustert, døde pr. 100.000

Menn, 45-59 år

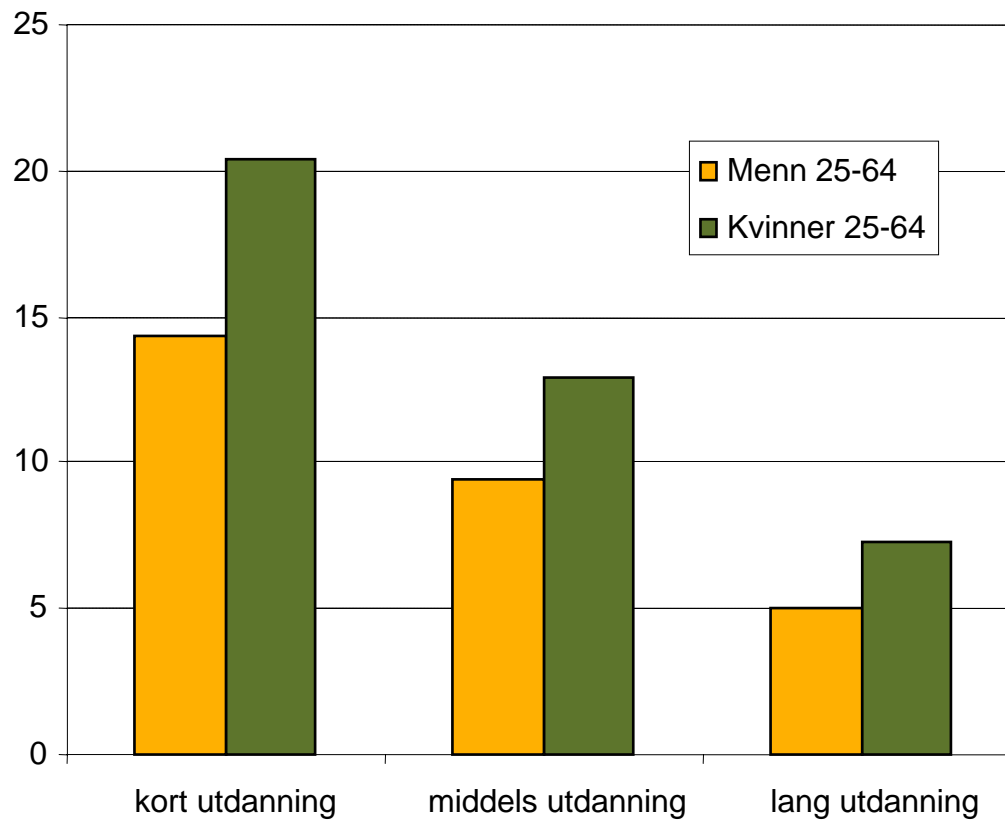
Kvinner, 45-59 år

— barne/ungdomsskole — videregående skole — høyskole/universitet — universitet/forskernivå

Kilde: Nasjonalt folkehelseinstitutt

Betydelige symptomer (HSCLE>1,75) på depresjon og angst etter lengde på utdanning

Kilde: Nasjonalt folkehelseinstitutt

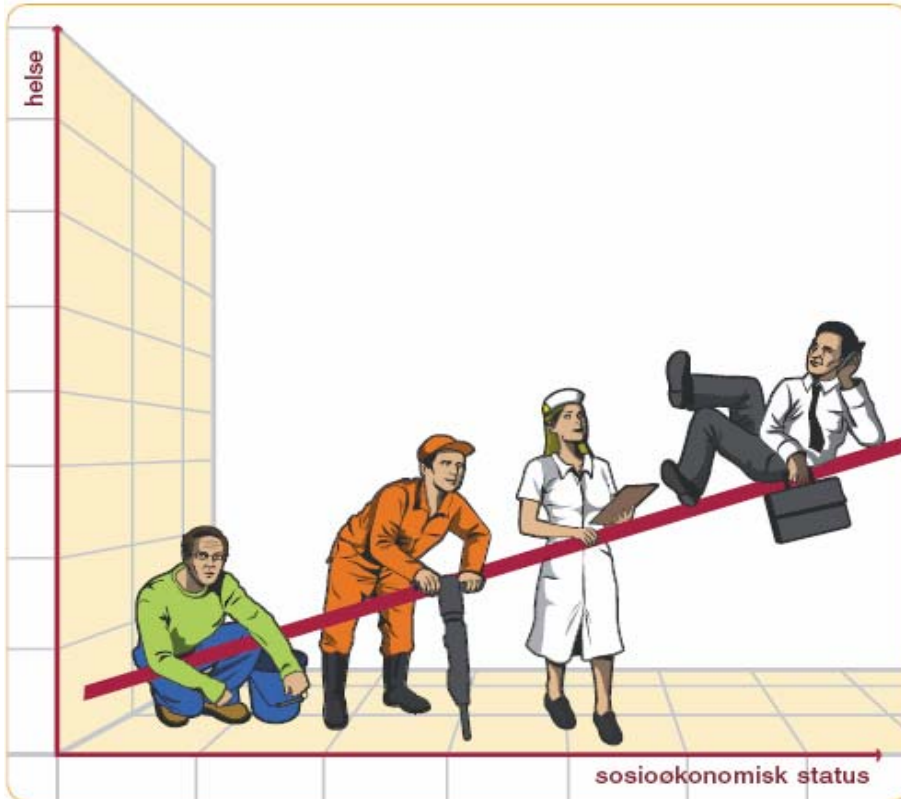
Sosial ulikhet i helse i Norge

- forekommer i alle aldersgrupper
- gjelder for begge kjønn
- er store uansett mål på sosial status
- gjelder for mange ulike mål på helse
- har vedvart over tid, og er kanskje i ferd med å øke
- danner en gradient: jo høyere sosioøkonomisk status, dess bedre helse

Årsaker til sosial ulikhet i helse

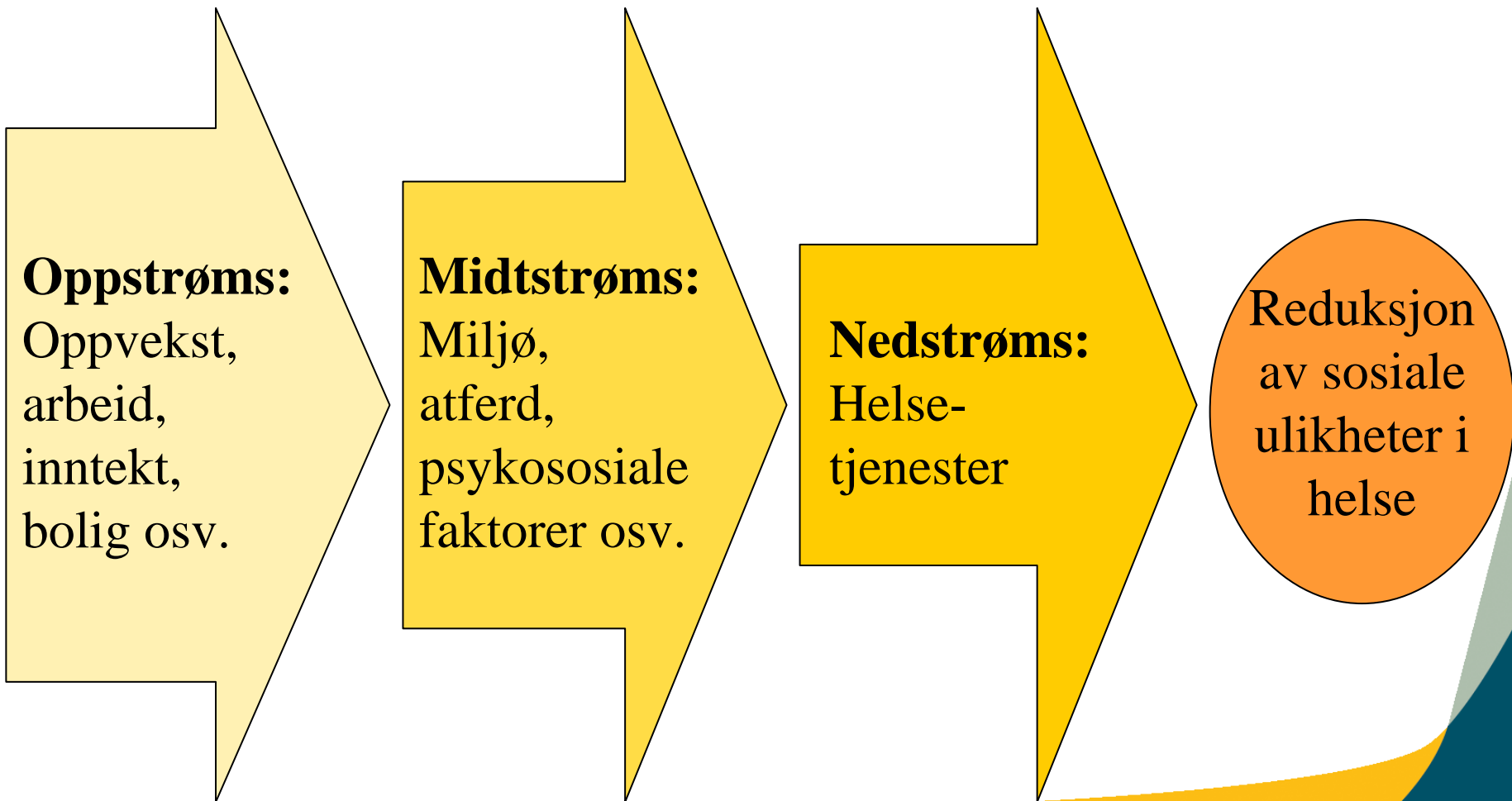

Hvordan redusere sosial ulikhet i helse (1): Hva slags tiltak virker?

- Mangler i kunnskapen på området må ikke forhindre handling
- Tiltak bør rettes mot hele befolkningen (ikke bare høyrisiko-grupper)
- Tiltak bør rettes mot sosiale strukturer (ikke bare individuell atferd)

Hvordan redusere sosial ulikhet i helse (2): Strømmen av helsedeterminanter

Hvordan redusere sosial ulikhet i helse (3): Tenk bredt!

	Oppstrøms	Midtstrøms	Nedstrøms
Befolkningsstrategier	oppvekst, arbeid, inntekt	arbeidsmiljø, bomiljø, matvarepriser	helsetjenester
Høyrisikostrategier	inntekts- sikring	målrettede livsstiltak	målrettede helsetiltak